

Abstrakt

Komparace kontrolních mechanismů mezinárodněprávní ochrany lidských práv

Tato diplomová práce se zabývá kontrolními mechanismy v oblasti mezinárodněprávní ochrany lidských práv. V diplomové práci jsou představeny vybrané kontrolní mechanismy na univerzální i regionální úrovni a je analyzováno jejich fungování. Cílem práce je kontrolní mechanismy porovnat z několika hledisek, především z hlediska jejich efektivity, a na základě provedené komparace kontrolní mechanismy zhodnotit. A dále odpovědět na otázku, zda v dnešním mezinárodním právu máme fungující kontrolní mechanismy ochrany lidských práv a který z nich lze spatřovat jako nejefektivnější. Při samotné komparaci byl kladen důraz na možnost individuálního podání jednotlivce ke kontrolnímu orgánu.

Komparace zahrnuje jak formální aspekty kontrolních orgánů a jejich právní úpravu v příslušných dokumentech, tak analýzu jejich činnosti a efektivity. V práci jsou obsažena a vyhodnocena i dostupná statistická data týkající se např. počtu smluvních stran či počtu podaných individuálních stížností k danému kontrolnímu orgánu.

Práce je rozdělena do tří kapitol, což reflektuje její obsahovou tematiku. V první kapitole je obsažen krátký exkurz do problematiky ochrany lidských práv, definice kontrolních mechanismů, jejich účel, a základní dělení kontrolních mechanismů. Dále jsou v ní z teoretického hlediska popsány možné metody kontroly a pojem efektivity kontrolních mechanismů.

Druhá kapitola se zabývá komparací univerzálních kontrolních mechanismů. Jsou zde představeny a porovnány kontrolní mechanismy obou Paktů lidských práv a dále kontrolní mechanismy šesti sektorových úmluv, a to Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen, Úmluvy o právech dítěte, Mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace, Mezinárodní úmluvy o ochraně všech osob proti nucenému mizení a Úmluvy o právech osob s postižením.

Třetí kapitola se zabývá komparací regionálních kontrolních mechanismů. V rámci regionální úpravy se práce zaměřuje na kontrolní mechanismus Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, Evropské sociální charty, Americké úmluvy o lidských právech a

Africké charty práv člověka a národů. V příslušných regionech je kladen důraz na judiciální systém ochrany lidských práv.

V práci bylo čerpáno především z textu samotných právních dokumentů, jejich komentářů, a dále z domácí jakož i zahraniční literatury. Byly využity i internetové zdroje, a to především za účelem ověření aktuálnosti použitých dat.